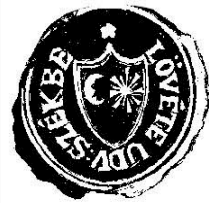

LOVÉTEI KIÁLTÓ

XXIV. évfolyam, 7. szám

Ára: 2 lej

2023. JÚLIUS

Radnóti Miklós: Nem tudhatom...

(részlet)

Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent, nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt kis ország, messzeringó gyerekkorom világa. Belőle nőttem én, mint fatörzsből gyöngye ága s remélem, testem is majd e földbe süpped el. Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepelek egy-egy bokor, nevét is, virágát is tudom, tudom, hogy merre mennek, kik mennek az uton, s tudom, hogy mit jelenthet egy nyári alkonyon a házfalakra csorgó, vöröslő fájdalom. Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj, s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály, annak mit rejt e térkép? gyárat s vad laktanyát, de nékem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd tanyát, az gyárat lát a látcsón és szántóföldeket, míg én a dolgozót is, ki dolgáért remeg, erdőt, füttyös gyümölcsöst, szöllőt és sírokat, a sírok közt anyókat, ki halkán sírokat, s mi főntről pusztítandó vasút, vagy gyárüzem, az bakterház s a bakter előtte áll s üzen, piros zászló kezében, körötte sok gyerek, s a gyárak udvarában komondor hempereg; és ott a park, a régi szerelmek lábnyoma, a csókok íze számban hol méz, hol áfonya, s az iskolába menvén, a járda peremén, hogy ne feleljek aznap, egy kőre léptem én, ím itt e kő, de főntről e kő se látható, nincs műszer, mellyel mindez jól megmutatható. (...)

Követni és megtartani, amit az Úr parancsol

A falunapi misén mondott beszéd lerövidített változata

Évszázadok, sőt évezredek óta megfigyelték már azt a jelenséget, hogy az ember élete miként forr egybe a természettel. E kettő szoros kapcsolatát pedig mi sem bizonyítja jobban, mint az élőhely - a természet és az ember közvetlen kapcsolódási helyének - kialakítása: Miként alkalmazkodott a lövétei ember élettere kialakításában a természet szabta határokhoz? - Hogy utcáit, háza- it és saját portáit is a domborzat adta lehetőségek szerint építse fel, viselje gondját, és adja tovább az utódoknak! Miként tudta a lövétei ember az Isten által ajándékozott természeti javakat a maga szükségleteinek kielégítésére felhasználni? - Hogy a szántás-vetés, kaszálás-kapálás művészetét a maga rendjében és annak megfelelő időben végezze el, viselje gondját, és adja tovább az utódoknak! Miként talált a lövétei ember olyan létfenntartó szabályokra, melyeket követve gondoskodhat a békés együtt- élés, egyetértés és fejlődés eszközeiről? - Hogy mennyire fontosnak tartotta a hittel átítatott vallásosságot, arról mé- lyen megalapozott keresztény kultúra és római katolikus hitélet árulkodik, melyet mindig fontosnak tartott megtar- tani, gondját viselni és utódainak továbbadni! Számunkra ez a hármasság egyszerre van jelen éle- tünkben, - **mert őseink átadták nekünk!** Átadták ne- künk a környezeti viszonyok szülte épített örökséget! Át- adották a fáradtságos munkával járó földművelés, növény- termesztés és állattenyésztés szeretetét! Átadták a kereszt- ény értékek szerint élő ember kultúrába beágyazódó er- kölcsi rendjét, tiszteletét és megbecsülését!

Mindennek alapja pedig kedves testvérek az az Isten által szabott rend, melyet a mai világ- ban sokféleképpen magyaráznak a fi- zika törvényszerűségével, bizonyos kémiai reakciókkal, biológiai jelensé- gekkel. Az egyszerű ember mégis azt tartotta fontosnak, hogy mindezekért az Isten adta ajándékokért hálát adjon! Ebből az Istenre való ráhagyatkozás- ból szerzett reményt, alapított csalá- dot, és épített nemzetet!

(...)

Miként a Kis-Homoród vizének ka- nyargó medre adja a gerincét Lövetei fekvésének, ugyanígy az Isten által szabott törvény követése és megtar- tása adja a gerincét minden keresztény hívő életének! A Kis-Homoród folyá- sa múltat, jelent és jövőt köt össze

Fotó: Egyed József, 2023

Fotó: Egyed József

folytatás a 2. oldalon

folytatás az 1. oldalról

egymással, ugyanígy az Isten parancsainak megtartása határozza meg a partján élők múltját, jelenét és jövőjét!

Őseink már többször bizonyították Istenhez való ragaszkodásukat: amikor a törökökkel-tatárokkal és ellenséges népekkel hadakozva szülőföldjüket s a kereszténységet védtek - követték és megtartották, amit az Úr parancsolt nekik! Amikor a protestánsok által felkínált, megreformált hitrendszert hirdették nekik, ők őseik hitéhez ragaszkodtak - követték és megtartották, amit az Úr parancsolt nekik! Amikor templomuk szűkké és az évszázadok viharában romossá vált, készek voltak a régi templomból új Isten-házát építeni, mely kinézetében ugyan 18. századi, középkori köveket és még régebbi hitet hordoz magában. A falu fölé magasodva hirdeti, hogy építői követték és megtartották, amit az Úr parancsolt nekik! Amikor az első, majd a második világháború szörnyűségei családokat szakítottak el egymástól és hoztak kilátástalan helyzetbe - a megtépázott székelyek hitükbe kapaszkodva követték és megtartották, amit az Úr parancsolt nekik! Amikor a múlt század kommunista-ateista rendszere felmorzsolhatta volna a hitükben kitartó lelkeket - a börtönöket megjárta püspökök, papok, egyházi személyek és civilek a saját életükkel hirdették - élő vértanúként hirdették, hogy követik és megtartják, amit az Úr parancsolt nekik! A Gondviselés művének tudható be, hogy Lovétének ekkoriban - az egyháztörténelem egyik legnehezebb időszakában, a keresztény hittel ellentétes elveket valló államhatalom dacára - egy jóságos lelkipásztora volt, akinek több mint négy évtizednyi Lovétén végzett szolgálata nem maradt eredmény nélkül. Gergő papbácsira az itt lakók mind a mai napig úgy emlékeznek, mint jóságos lelkipásztorra, mert követte és megtartotta, amit az Úr parancsolt neki!

Napjainkban változó világot élünk, amelyben az evangéliumi konkoly szemmel láthatóan együtt növekszik a búzával, vagyis az ártó, ellenséges elvek belevegyülnek a köztudatba, olyannyira, hogy valóban embert próbáló feladat helytállni egy olyan világban, amelyet a lecsengő vírusidőszak szorításai, a szomszédban tomboló háború pusztításai és a különböző nemiséggel és szexualitással kapcsolatos kérdések és kijelentések egyaránt megosztanak.

Mikor veszi észre a világ, hogy bármilyen mulandóság közepette is az isteni ige és törvény változatlan és ugyanaz: **Követni és megtartani, amit az Úr parancsol.** A végső leszámolás az utolsó napon az aratás Uráé lesz, aki majd megszabadítja az egészségesen felnőtt búzaszemeket a konkoly ártalmától, de akik követték és megtartották, amit az Úr parancsol, azok bizonyos helyet kapnak örök országában!

A Kis-Homoród folyása múltat, jelent és jövőt köt össze egymással, ugyanígy az Isten parancsainak megtartása határozza meg a partján élők múltját, jelenét és jövőjét! Az eljövendő nemzedék számára pedig - de mindannyiunk számára is - álljon előttünk a lovétei nagy temető fölé magasodó kereszt több évszázados kijelentése: **"Őseidnek szent hitéhez, nemzetséged gyökeréhez ember hűtlen ne légy soha."** Mert azokra a keresztény értékekre, melyekre őseink feltették saját, családjuk és népük életét - minden bizonyos mi is építhetünk életet, családot, nemzetet!

Hátha holnap könyörül a távol, s kanyargós úton nyújt testvér-kezet, szelek dalolnak: "messzeföldi vándor rokon-karokba visszaérkezett!"

(Wass Albert: A völgyek vándora)

20 éve annak, hogy az abban az időben még Maglód községgel testvértelepülési megállapodást írt alá Lovéte egykori előljárója, Balázs István. Ezt a szerződést megerősítették és újították 10 éve, Lázár Zoltán polgármesterrel Lovéte részéről. Ugyanennek a megállapodásnak az újonnan megerősítésére került most sor itt, Lovétén, a Falunapok alkalmával már 20 év után, Mihály Dénes polgármester kézjegyével, és annak, aki 20 éven át ennek a kapcsolatnak szíve-lelke volt, Tabányi Pál, Maglód város polgármestere aláírásával. Örömteljes tény, hogy 20 év után ismét hűséget fogadott egymásnak a két település, hogy úgy vélekedik a jelenlegi város- és faluvezetés is, hogy ennek a kapcsolatnak jövője van. És nem lehet jövő múlt nélkül. Az elmúlt húsz év nem múlt el nyomtalanul a két település egymásra való hatását tekintve.

Számtalan találkozás, személyes és hivatalos kapcsolatok tették élővé ezt. Barátokká fogadtak és fogadtunk maglódiakat, született házasság is ennek eredményeképpen. Együtt jártunk évente a csíksomlyói Szűz Mária búcsújára, megannyiszor meghívtak és részt vettünk a Kárpát-medencei magyar napokon böllérkedéssel egybekötve, falu- s városnapokon vettünk részt, táboroztak nálunk maglódi gyerekek és pedagógusok, kulturális csoportjaink fellépéseit mutattuk be egymásnak, és nem utolsósorban Tabányi Pál polgármester úr terelgette első lépéseinket a magyar állampolgárság megszerzéséért, és ünnepélyes eskütételünkhöz is teret adott városában. Idézet a szerződésből:

"Ezen szerződés megújításával bizonyítani óhajtjuk, hogy az igazi kapcsolat politikától, vallási hovatartozástól mentes, a 20 éves múlt igazolja, hogy a távolság sem akadály ennek. Továbbra is tájékoztatni szeretnénk egymást helyi feladatokról, támogatni egymás településeit polgáraink aktív bevonásával.

Részt kívánunk venni a testvértelepülés fontosabb közösségi eseményein, rendezvényein.

Ezen szerződés nem testesít meg jogokat és kötelességeket. A felsorolt vállalások morális jellegűek. Szolgálja ez a szerződés a két település, a két ország lakói közötti barátság erősítését."

Ott a pont.

"És minden évben utcabál..."

Tavalyi összefoglalóban azt írtam a Lövétei Kiáltó olvasóinak, hogy a falunapi labda fel van dobva, egy erős kezdés után kötelességünk ezt a labdát nem leütni, hanem felvenni, és adott esetben idén újra feldobni ezt.

Döntse el a kedves idej olvasó, hogy ezt a bizonyos labdát úgy kezeltük-e, ahogy azt illik tenni. Így a végén természetesen mindenkinek inkább az esik jól az egészben, hogy lejárt, hogy felszusszanhatunk. No, de mire is pihenünk?

Nem is tudom, hogyan illene egy ilyen beszámolót elkészíteni. Netán lajstromba sorolni az eseményeket, kiemelni, ami a cikkíró szerint releváns, neveteket szedni bármilyen rendbe, megkockáztatva, hogy valakinek nem "hangzik" el a neve?

Aki ott volt, mindent látott, mindent hallott, amennyiben ezt akarta, vagy a sátor alatti alternatív falunap ezt megengedte neki. Lehet, hogy inkább azokra fókuszáljak, akik valamilyen okból nem voltak itt, de esetleg kíváncsiak, mi is történt nálunk.

Hát mit mondjak? Akkor buli volt, hogy a "Bikinink" is elázott, amire pedig kellő módon bemelegített a közönség Pittyesék előadásán, ami számomra egy meglepetés volt, hogy nagyon sokan ismerik, rengeteg ember volt kíváncsi a produkciójukra. És sikerrel vetettek véget az estének, szó szerint is, hisz a fellépésük után már zuhogott a falunapozók nyakába az eső...

Már akkor a konténer öltözőben ücsörögve a zuhé elől, gondolkodtam, vajon ez a kellemetlen élmény elfeledtet-e a nagyközönséggel, hogy azért csomó élményt nyújtott ez a három nap Lövétén: színházi est, mesefilm, kiállítások, kulturális műsorok tömkelege, sport, habfürdő, kézműveskedés, koncertek, a megannyi főző ember és asszony tánc vidámsága, az R1-es munkatársak szorgalmas ténykedései, na és a sok kifestett gyerekarc, a gumivárból, ugrálástól hallatszó sikongatások felülírják-e azt, hogy nem hangzott el Lövétén a nagyszínpadon az *Adj helyet magad mellett?*

Bízom abban, hogy igen. Persze, vannak nálam sokkal koncertesebb fazonok, akik hiányérzettel távoztak, vagy esetleg el se jöttek azon a befejező estén. A rossz már lejárt. A jó, hogy a Bikini most már mindenképp el fog jönni Lövétére. Lehet, hogy egy évet kell várni rá, de addig legalább azok is betéve tudhatják a számaikat, akik csak jobb híján akartak részt venni rajta.

Addig pedig: "Nézzük a fénylő tűzijátékot, ropogtatjuk a szotyolát". (Bikini - a cím is tőle van:))

Mag Otti

Születésnapra

A Lövétei Öregek Kórusa. Ezzel a névvel alakult meg 2003 őszén a ma Férfidálárda nevet viselő csapat, mivelhogy a kezdetben öregekből álló csoport tagjai közé fogadott fiatalabb társakat is, ezzel jelezve nyitottságukat mindenki felé, aki énekelni vágyott egy ilyen együttesben.

Tagjainak száma 25-30 körül mozgott a kezdeti években, nagyjából 40 év feletti, de akár 80 éven túli férfiak is voltak a tagjai között.

A Férfidálárda nem tűzött ki maga elé világmegváltó célokat, csupán olyanokat, amelyeket teljesíteni is tudtak: tanulni az öregektől, tiszta, eredeti nótákat, tanulni egymás kedvenc népdalait, nótáit, megőrizve annak lövéteies ízét, nem törekedve a táj jellegzetes beszédének leküzdésére.

Céljaik között szerepelt, hogy felléphessenek a falu ünnepein, amit szívesen is vesz a falu közössége, így a 20 év alatt megannyi falunapon, ünnepeken, március 15-i műsorban kaptak hangot, helyet, és büszkén tartják számon, hogy egyszer Budakalász testvértelepülésünkön is felléphettek.

Bármikor összegyűlnek, felemlégetik azokat a tagjaikat, akik már nem lehetnek velük, mert 16 alkalommal kellett felsorakozniuk egy-egy társuk temetésére ezen évek alatt.

Mindamellet, hogy szívesen énekelnek együtt, nagyon fontos számukra az egymás iránti tisztelet, a tolerancia, az alázat, a pontosság, a csoporton belüli egyenlőség, ahogy Lázár Béla fogalmazott, soha senki se kaskadott, hogy éppen melyik verziót és hogyan énekeljék, csak tették a dolgukat legjobb tudásuk szerint, mindig ünneplő díszben lépnek színpadra, kifogástalan férfiöltözetben.

Ennek a csoportnak szíve-lelke, mozgatója, irányítója a mindig lelkes, mindig jókedvű Lázár Bélánk, aki 20 éve áll előttük, mellettük, mögöttük.

Isten éltesse a 20 éves Lövétei Férfidálárdát! Még 20 évet kérünk, aztán majd meglátjuk!

Mag Ottilia

Fotó: Egyed József

Ízületi gyulladás oka és kezelése

Az ízületi gyulladásnál megkülönböztetünk **helyi és általános okokat** is, vannak **egész szervezetet érintő** gyulladások, melyek fertőzés, autoimmun, endokrin (hormonális), köszvény, bakteriális fertőzés okozta gyulladások, és helyiek, mint a túlterhelés, sport okozta gyulladások.

Túlterhelés esetén az ízület több terhelést kap, mint amennyit kibírna, ha az ideg is becsípődik, akkor a tünetek súlyosbodnak.

Példa: ha valakinek már eleve sérült a térde, és ezért laza, porckopása van, vagy nagyon lúdtalpas, a csípője áll rosszul, akkor az ízület nem tud megfelelően működni, és emiatt begyullad.

A túlterhelés miatti gyulladást általában injekcióval kezelik, ami után nem árt a gyógytorna, ami által megtanulja az ember az ízület helyes használatát, így elkerülve az újabb gyulladást.

Újabb példa: ha lúdtalpas, és sokat fut, a térdének az egyik részét jobban terheli, mint a másikat, a térdnek az a része hajlamosabb lesz a gyulladásra. Ha ilyen történik, forduljon a reumatológushoz. Amikor valaki egyszerűen túlterheli a vállát, mert nehéz súlyokat emelget, de nem a megfelelő technikával. Ilyen emberekben könnyen begyullad a vállízület, ami elég nagy baj, mert az ízület sokáig gyulladt marad, és lassan gyógyul. Ilyen esetekben a ráedzés semmiképpen nem segít a problémán, legjobb, ha nem is próbálkozunk vele.

A gyulladt ízületet nem szabad tovább terhelni, mert az komoly későbbi károsodáshoz vezethet.

A baktériumok miatti ízületi gyulladás azt jelenti, hogy bizonyos esetekben **baktériumok telepednek meg az ízületekben, és ott gyulladást okoznak.** Hogyha ezek a baktériumok vagy más baktériumok netán bejutnak az ízületbe, akkor ott **gennyes ízületi gyulladást okoznak.** Ez veszélyes betegség, és mindenképpen kezelni kell, **reumatológus orvos segít a gyógyulásban, antibiotikumos kezelésre** szorul minden esetben.

Autoimmun esetben az ízületi gyulladások **a szervezet immunrendszeréhez társuló ízületi gyulladások.** A leggyakoribb ezek közül a reumatoid arthritisz.

Az autoimmun betegségek diagnózisa hosszadalmas lehet, hasi ultrahang, pajzsmirigy ultrahang, laborok és reumatológus vagy immunológus szakember kell hozzá. A köszvény nem autoimmun, hanem egy anyagcserehiba miatti ízületi gyulladás, ebben az esetben is kristályok csapódnak ki az ízületben, a húgysavkristály. Az ízület ezt nem tűri, és egy lángoló, nagyon erős, nagyon hirtelen jelentkező, rendkívül fájdalmas ízületi gyulladással reagál.

Köszvényes roham esetében mindig orvoshoz kell fordulni. Egyébként ha típusos köszvénye van valakinek, és nem fordul orvoshoz, a roham akkor is megszűnik, csak nagyon fáj, de a krónikussá váló köszvényes ízületi gyulladás tönkreteszi az ízületet, és akkor már nem nagyon lehet rajta segíteni.

A másik eset, amikor lelki okból fáj egy ízület. Ilyenkor általában nem tudunk meghatározni konkrét ízületi gyulladást. Ebben az esetben **a páciensnek olyan panaszai vannak, mintha ízületi gyulladása lenne,** de mégsem látszanak rajta az ízületi gyulladás objektív okai. Ilyenkor általában **egy-két reumatológiai kezelés segít a gyógyulásban,** emellett alkalmazhatnak pszichoterápiás kezelést is.

A porckopás csak akkor okoz ízületi gyulladást, hogyha azt túlterhelik nagyon hosszú ideig, és lassan jön létre, és hosszú ideig semmiféle panaszt nem okoz. Ez egy természetes kopósos folyamat, ami az élet velejárója, és nem okoz semmiféle panaszt.

Ha azonban egy porckopott ízület begyullad, akkor annak van valamilyen oka, amit az orvosi vizit alkalmával meg kell keresni.

Például, ha valakinek kopott az egyik térde, olyankor általában a másik is kopott, mert ez egy idővel kialakuló, korrall járó jelenség. Ha ekkor az egyik térd begyullad, akkor annak általában van valami oka: megsérült, vagy a szervezetben más helyen jelen lévő, általános betegség okozza a gyulladást.

Ilyen ok lehet, ha a beteg foga vagy mandulája begyullad, vírusfertőzést kapott, túlterhelik.

Szerencsére ezt a problémát kezelni is könnyebb, mert általában egy-egy injekciós kezelésre vagy gyulladáscsökkentőre jól reagál a térd, és megszűnik a gyulladással állapott.

A reumatoid arthritisz súlyos betegség. Hiába, hogy elsősorban az ízületek gyulladnak be és deformálódnak, alapvetően az egész szervezetet érinti, tehát súlyos szövődeményekkel járhat más szervekre vonatkozólag is, úgyhogy mindenképpen évekig kezelésre szorul.

Azt is tudjuk, hogy a reumatoid arthritisz soha nem gyógyul meg. Viszont jól kezelhető, és fájdalommentessé tehető, a szövődemények megfelelő kezeléssel elkerülhetők.

Nagyon fontos, hogy korán elkezdjük kezelni, mert maga a gyulladás olyan szinten roncsolja a porcot, hogy azt túl későn kezdett kezeléssel soha nem lehet megjavítani.

A kezeletlen ízületi gyulladás eredménye az, hogy a porcba is "belerág" a gyulladás, nem szorítkozik az ízület belsejére. Ezzel roncsolja az ízületeket, és idővel jellegzetes deformitásokat, esetleg egyes ízületeken mozgásképtelenséget okoz.

Láthattuk, milyen fontos a gyulladt ízület időbeni kezelése, ne halogassuk, és forduljunk vele szakemberhez.

Addig is egy recept, amit az egyetemen tanultam, és ami a hirtelen kialakuló vagy túlterhelés, sport okozta ízületi gyulladásra jó, de figyelem, reumatoid arthritiszben csak mellékterápiaként javasolt:

Gyűjtsünk fekete nadály gyökeret, tisztítsuk meg a földtől, aztán reszeljük le.

folytatás a 4. oldalról

A lereszelt gyökérre éppen annyi vizet töltünk, amennyit felvesz, aztán hagyjuk ebben ázni egy 24 órát, hogy a hatóanyagot oldja ki a víz. Kevesen tudják, de a nadály hatóanyaga vízdoldékony, nem szükséges a szeszes kivonás. Ezt a gyökér pépet tegyük a fájó ízületre, tekerjük be gézzel, és hagyjuk rajta pár

órát. Érdemes este, mikor már lepihentünk, akkor végezni, mert így több ideig rajta tudjuk tartani. Mind ezt ismételni, míg megszűnik a gyulladás.

Remélem, segíthetem önöknek, vigyázzanak magukra.

a falu patikus nénije, Renáta

Kedves olvasó!

Arra gondoltam így a lakodalmi idény kellős közepén, ha már az előző lapszámban a szabadságot emlegettük, térjünk ki a sokak által legnagyobb szabadságvesztésként számon tartott házasságra, a hozzá kapcsolódó szokásainkra, magára az ünneplésre, ajándékozásra.

Semmi kétség afelől, hogy két ember legfontosabb szövetsége a házasság. Mivel párkapcsolati témákat feszegetni, tanácsokat osztogatni, véleményeket ütköztetni, bármi mellett állást foglalni a legkényesebb feladat, így jelen cikk írója is távol próbál maradni mindettől. Ahogy a könyvek/ filmek elején lenni szokott: mindennemű hasonlóság a valósággal csak a véletlen műve.

Mivel nagy vesszőparipám az ősoket emlegetni, mindenki elgondolkozhat azon, hogy milyen házasságokat látott környezetében; mit tanult felmenőitől, aminek most nagy hasznát veszi a saját házasságában; csenge-e a fülében olyan mondat, ami minden nehézségben segítségére volt; rendelkezik-e kellő humorral, önróniával, megbocsájtással vagy épp döntésképesseggel, mely a problémákból kiségit; mit mondanának házasságáról szülei, ha élnének, mit mondanak saját gyerekei, vagy akár mit mond a házastárs, ha egyáltalán lehet neki is véleménye. Azt, hogy mit mond a szomszéd, azt általában a legjobban, leghamarabb tudjuk.

Mindenkit csak bátorítani tudok, hogy házasságon innen és túl minden témában fellelhető szállóigét, történetet jegyezzen le, osszon meg másokkal, sose lehet tudni, ki mikor veszi hasznát. Léteznek olyan szabadon kitölthető könyvek, amelyeket tulajdonképpen mi magunk írunk a saját életünkről gyerekkorunktól a jelenlegi helyzetünkig gondosan kiválasztott kérdések mentén. Ismert az **Anya kérlek/ Apa kérlek/Nagyi kérlek /Papa kérlek, meséld el** nekem verziói. Kiváló ajándék lehet a családnak, igaz ugyan, hogy a kiszemelt ajándékozott nem örül neki, mert időigényes a kérdések megválaszolása, de előbb-utóbb a családi albumok mellett foglal helyet, mint édesapánk, édesanyánk, nagyszülőnk emlékkönyve.

Egyik ilyen "emlékkönyvbe" lejegyzett mondás nagyapámtól arra a kérdésre, hogy mi a hosszú élet, hosszú házasság titka: "A Megelégedés, fiam, a megelégedés." A református egyházi esküben benne is van: "Hozzá hű leszek, Vele megelégszem". Sokan vágnák is erre rá, hogy: Mekkora szerencse, hogy mi katolikusok vagyunk!

Viccet félre téve, vajon mi tartotta össze a régieket? Az elköteleződés, az adott szó iránti hűség, a nehéz fizikai munka, az egymásrautaltság, a mindennapi betevőért folytatott küzdelem?

Hallottam egyszer valakitől, hogy nem minden fejlődés fejlődés. Ma már jobb esetben mindenkinek van keresete, mindenhová eljutunk, mindent megveszünk, még azt is, amit nem lehet (barátságot, kapcsolatot, szerelmet). Felvetődik a kérdés bennem, hogy az ezelőtti egykeresős családokban az otthonmaradó, családműködtető anyák vagy a mai dupla műszakot is vállaló, otthon is helytálló anyák megbecsülése-e a jobb? Lehet, rossz a kérdés, de idevághat egy nemrég hallott bölcsélet: "Aztán ne olyanhoz menj férjhez/ ne olyant vegyél el, aki ha jön bé a házba, neked jönne, hogy kimenj." Ezt az érzést elkerülendő jó hír, hogy ma már segítségünkre sietnek a téma kutatói írásaikkal, terápiáikkal, online hallgatható előadásaikkal.

Sokak szerint a párkapcsolati könyvek kötelező olvasmányok lehetnének (gondolom elsősorban nőknek), ezért hát aki jobban felkészülne a témában, válogathat szépirodalmi, de pszichológiai vonatkozású könyvek közül. Az előbbire ajánlás Márai Sándor: Az igazi; Szabó Magda: Megmaradt Szobotkának; Polcz Alaine és Mészöly Miklós levelezéséből álló A bilincs a szabadság legyen vagy Ingmar Bergman Jelenetek egy házasságból című könyve. Pszichológiai síkon pedig Gary Chapman, Mihalec Gábor könyvei, hogy párat említsünk, vagy Bagdy Emőke akár online hallgatható előadásai.

S hogy az emberi élet egyik legszebb ünnepéről is legyen szó, jegyezzük meg, hogy a gazdag lövétei lakodalmi szokásokból ha mindent nem is tudunk átörökíteni, de a lényegén folyamatosan dolgozzunk: ünnepeljünk, mulassunk az ifjú párral, ahol kell komolyan -ahol kell viccesen, mulati kedvvel vegyük ki részünk az ünnepségből, legyünk segítségükre életük legkiemelkedőbb eseménye előtt-alatt-után, hogy az egyházi eskütételnél imádságos lelkülettel segítsük az ott kimondottak vállalását, s az anyagiakon túl ajándékozzunk maradandó értéket akár tárgyi, akár szellemi vonatkozásban, amelyet felelőlegesen majd az unokáknak, hogy például ezt a könyvet (hogy jelen írás célját ne feledjük) házasságkötésükkor kaptuk ajándékba.

M. A.

XIII. Ministránstábor 2023. július 10 - 12.

Lövete - Kirulysarka!

Mottó: "Istenben bizakodom, nem félek." Zsolt. 56,12

57 gyerek / ministráns, 11 csoportvezető fiatal és több mint 10 segédkező felnőtt közreműködésével zajlott az idei Ministránstábor!

Köszönet és hála mindenkinek!

Köszönet Lövete Község Polgármesteri Hivatalának!

Ministráns tábor

Idén 13. alkalommal került megrendezésre a lövétei ministráns tábor. Feltehetőleg mindenki várta a július 10-ét, a tábor kezdetét, ugyanis ilyenkor nagyon sok kalandra számít az ember. A tábori program rengeteg játékot, versenyt, szieszta alatti focit-kézilabdát, imát, tanítást tartalmazott. Nehéz lenne kifejtteni mindent, előnyösebb lesz kiemelni véletlenszerűen az eseményeket. Az első példa legyen a kincskeresés, ahol különböző kihívásokat kell sikerrel teljesíteni. A második a reggeli torna, aminek köszönhetően mindenkinek egész nap az járt a fejében, hogy "Ez itt egy

rénszarvas...kedvenc itala a szörp..." (és tessék, kedves résztvevők, akik tudják, miről van szó, és olvassák az újságot, félős, hogy ma is egész nap ezt fogják dúdolgatni). Következzen a számháború, ahol kék és piros számok között véres harc folyt. Gyümölcszsüret is volt, ami után tudjuk, milyen nehéz alkalomadtán levadászni egy udvaron az ananászt, málnát, narancsot vagy dinnyét és egy csomó mindent úgy, hogy ne hagyjunk ki egy gyümölcsöt vagy egy csoporttársat sem...Végül, de nem utolsósorban nem maradhat ki a színes est, ahol bibliai történeteket lát-

hattunk a kiscsoportok előadásában, majd az est fénypontja, a tábortűz, ami helyet ad minden szép gondolatnak, imának, táncnak és éneknek. Ezek voltak táborunk villanásai, amikről számtalan kedves emléket raktározunk és őrzünk. Köszönjük mindazoknak, akik részt vettek ebben.

András Dóra

Fotó: Mihály Réka

Ifi mise

A júliusi hónapban sor került az ifi misére, amit mi annyira vártunk. Márciusban kezdtünk el próbálni a zenecsoporttal. A készülődés, a próbák vidám hangulatban teltek, rengeteget nevtünk, és szeretünk együtt zenélni. A cél pedig összekötött minket, a gitáros mise létrejöttéért mind sokan dolgoztunk. Mi először a 2021-es Csíksomlyói Ifjúsági Találkozón hallottuk az ifi miséket, és nagyon felemelőnek találtuk. Itt Tódor Attila felbízott, hogy végezzük el a Teljes szívvel ifjúsági zene csoportvezető képzést. A zenén kívül tanultunk Istenről, magunkról, és rengeteget szórakoztunk friss barátainkkal.

A következő ifi mise augusztus 20-ra várható. Inentől figyelni kell a hirdetések, mivel a hónap első

miséje szabályt elvetettük. Most felhívnam arra is a figyelmet, hogy még mindig lehet jönni hozzánk zenélni, énekelni, minden fiatal szívesen várunk, hogy dicsőítse velünk az Istent. A próbáink általában pénteken vannak, de ez is sokszor változik a sok-sok program miatt, főleg amíg tart a nyár. Bárkinek bármi kérdése van, engem nyugodtan lehet zaklatni.

Végezetül pedig megköszöném mindenkinek, aki segítségünkre volt, Tódor Lóránd kántor úrnak, László István plébánosnak, és Lázár Jocónak is. Mindenkit szeretettel várunk a misékre, kicsit-nagyot egyaránt.

András Nóra

DIÁKOLDAL

Fotó: Török Enikő

A román tábor

Ezen a nyáron ismét több mint 40 gyerekkel elkezdődött az 5 napig tartó román tábor. A gyerekek, köztük én is, nagy lelkesedéssel és kíváncsisággal érkeztek hétfő reggel Kirulysarkára. Itt mindenki nyomozó lehetett, hisz rejtélyeket oldottunk, kincseket kerestünk. Sok izgalmas foglalkozás volt, játékosan románul tanultunk. Az én kedvencem a bátorságpróba volt, ami egyszerre volt félelmetes és izgalmas is. A csapatok nagyon szorgalmasak voltak, és nevetésből sem volt hiány. Köszönjük, Enikő, hogy idén is megrendezted ezt a tábort!

Mihály Hanna, 4. osztály

A román tábor egy lassan nyolcadikos szemével

Közeleg lassan a 8. osztály, jönnek a vizsgák, és a román tudás elengedhetetlen. A terv az volt, hogy elmegyek egy táborba, ahol hátha valamit tanulok, vagy legalább ismételek. De nem ezt kaptam, én ennél sokkal többet kaptam. 3 napon keresztül egy olyan nagyszerű közösségben tanulhattam játékosan, hogy megjött a kedvem tanulni. És amellett, hogy tanultunk, jól éreztük magunkat, és így kár, hogy csak egyszer van ilyen egy évben.

Forgács Lénárd

Számomra hatalmas élmény volt mindkét évben a tábor, hiszen játékos programokkal rengeteg dolgot tanultam, olyanokat, amiket fel tudok használni bármikor. Ugyanakkor felejthetetlen élményekkel és szuper barátokkal gazdagodtam. Nekem különösen tetszett mindkét évben a bátorságpróba. De az idényi picivel eltérőbb volt a tavalyitól, ugyanis egymás vállába kapaszkodva, bekötött szemmel mentünk a számunkra ismeretlen útra. Karcoltak az ágak, botladoztunk, folyamatos sikoltozásokat hallhattunk egymástól. Emellett priccoltak valamivel, bogyókat és piros arany krémet kaptunk a szánkba. Hatalmas élmény volt, ugyanis átadtuk magunkat a természetnek, és meg kellett bízunk egymásban.

Szikszai Nikoletta

A román tábor volt nekem az első táborom! Az első nap nagyon izgatott voltam, nem gondoltam volna, hogy ilyen izgalmas lehet a tanulás. Nekem a legjobban a bátorságpróba tetszett és a sok nyomozás. Jövőre is szívesen jövök a román táborba! 😊

Benedek Kéra

Nagyon tetszett a román tábor, most voltam először. Izgalmasak és fantasztikusak voltak a programok. Örülök, hogy jelentkeztem, sok élményt szereztem, és barátokat is. Remélem, jövőre is lesz román tábor.

Márton Viktória

Nemrég lehetőségünk volt elmenni egy román táborba, amit Török Enikő szervezett. Megtudhattuk, milyen detektívnek lenni, de persze mindezt románul. Sok érdekes és vicces programon vettünk részt, mint például bátorságpróba, patakászás stb. A tábor alatt négy csapatra osztottak, és különböző feladatokat kellett megcsinálnunk. Rengeteg barátot szereztünk, sok mindent megtanultunk, de ami a legfőbb, hogy jól éreztük magunkat. Még egyszer köszönjük a lehetőséget!

György Réka

Nyomozás Kirulyban

Július folyamán gyerekek zsvivalyától csengett a kirulysarki iskola. Táborozó gyerekektől élénkült fel az amúgy csendes, békés hely. Két héten keresztül nyomozók bőrébe bújunk. Nagyítóval, távcsővel a kezünkben, kinyomoztuk Kirulyt. Megadott térképek alapján, titkosírásokkal megírt üzenetek alapján húsztat léptünk előre, kettőt pördültünk átlósan, ötöt ugrottunk balra, s meg is találtunk egy elhagyatott kis üvegcsébe rejtett betűt. Minden nap egy betűt. A betűket összeraktuk, mert ez mutatta meg, hol található a végső kincs. Pénteken a "foișor" (=filagória, lefödés) alatt mindannyiunk örömeire megtaláltuk a legfontosabb kincset, amit magunkkal vihettünk haza a táborból: az emlékeket s a barátságot. A nagy nyomozás mellett minden napra juttak kisebb rejtélyek, ahol a keres-talál párost gyakorolhattuk. Volt könyvolvasás, számháború, bátorságpróba, tábori himnuszéneklés, alkotó sarok, a detektívcapatok kiadták saját újságukat, láthatatlan tintával titkos üzenetet írtak. Mindezt román nyelven. Ez pár óra után a táborozóknak már nem is volt meglepő, nagyszerűen boldogultak. Egyesek a kommunikáció bajnoka díjat is elnyerték, akik egész nap románul kommunikáltak társaikkal. Gyakorlatba ültették a tábor mottóját, ami szárnyalásra buzdít: Zboară! A sok kacagás mellett sokat dolgoztak, bombákat gyűjtöttek. A tábor kitűzött célja az volt, hogy visszatekintve a hétre lássák: román nyelven is bármit meg lehet valósítani, a hozzáállás is nagyon sokat számít, csak akarni kell. Szívvel köszönjük a támogatást a Lövétei Polgármesteri Hivatalnak, a Székely Mózes Általános Iskolának, a Turkálnak a ruháért, Lázár Attilának és Orbán Árpádnak a pontos szállításért, a lövétei Halastónak a finom ételért. Ez a kicsi esemény igazi nagy csapatmunka volt. Szívvel reméljük, hogy ha egy pogácsát is, de tetűnk abba a tarisznyába útravalónak, amit a tanulók magukkal visznek az új tanévben. Jövőben még jobban csináljuk!

A lelkes tábori csapat

ANYAKÖNYVI HÍREK - 2023. június

az anyakönyvi híreket a Polgármesteri Hivatal közli

Születések száma: -

Házasságkötések száma: 2

GÁBOS ZOLTÁN és FINTA VIKTÓRIA
LÁZÁR SZILÁRD és LÁZÁR EMŐKE

Őszinte részvétünket fejezzük ki a júniusban elhunytak hozzátartozóinak:

MÁRTON IGNÁCZ, született 1960-ban,
Lövete, 203. szám

MIHÁLY GÁBOR, született 1937-ben, Lövete,
108. szám

STÉLIK IMRE, született 1955-ben, Lövete,
1051. szám

MIHÁLY ILONA (MAG), született 1944-ben,
Lövete, 205. szám

Értesítés

- Községünkben folytatódnak az aszfaltozási munkálatok. Útlezárásokra lehet számítani, ezekről a Polgármesteri Hivatal facebookos oldalán értesülhetnek. A temetők felé vezető utaknál is hamarosan elkezdődnek a munkálatok, hogy november elsejére ezen útszakaszok is elkészülhessenek.
- Azon háztartások, akik szeretnének rácsatlakozni a kanalizálásra, a Polgármesteri Hivatalnál minél hamarabb iratkozzanak, hogy még az aszfaltozási munkálatok előtt lehessen azt kivitelezni.
- A Falunapok programsorozatba betervezett Bikini koncert az időjárási viszonyok miatt sajnos elmaradt. A velük kötött szerződés még él, további egyeztetések folyamatban vannak. Felmerült, hogy ezek után a tűzijáték is elmaradhatott volna, de az eső miatt azt már nem lehetett volna újból felhasználni.

Polgármesteri Hivatal

Régi arcok sárgult fényképeken

*Székely család
az 1800-as évekből.
A képet behozta
Demeter Gergelyné Margit.*

György Emőke: Tradíció

Ködből sejlő képkockák,
A múltunkat alkotják.
Járjon gyermekünk lába,
Őseink nyomdokába.

Ne legyen csak fikció,
Népszokás, tradíció.
Múlt és jelen közt a híd,
Hagyományunk,- tovább vidd!

Jövönk is csak így lehet,
Kérdésre jön felelet.
Mit elkezdtek őseink,
Folytatják gyermekeink.

Szemeinkben ősi tűz,
Hajdanival összefűz.
Szíveinkben szeretet,
Legyőz időt és teret.

Tovább él a hagyomány,
Nagyanyón át, unokán
Keresztül a régi dal,
Megújul a hangoddal!

Farag a székely

Hatalmas fatörzset farag udvarában Gáspár. A szomszédja, Mózes nézi a kerítés túloldalán, aztán kíváncsian kérdi:

- Oszt mi lesz ebből?

- Mestergerenda - feleli a szomszéd.

Mózes elmegy, teszi a dolgát, s déltájt hazamegy. A szomszéd még mindig farag odaát, de már jóval vékonyabb a fa, mint volt. Kérdi:

- Mi lesz belőle?

- Szekérrúd.

Mózes elmegy a kocsmába, megiszik két fröccsöt, hazaballag, hát a szomszéd még mindig faragja a rudat. Kérdi ismét:

- Mi lesz belőle?

- Székláb.

Vacsora után ismét a kocsmába, újabb fröccs. A kocsmából visszajövet látja, hogy Gáspár ül a földön, körülötte temérdek forgács, s bicskával farag valamit.

- Ebből mi lesz?

- Fogpiszkáló - morog a szomszéd -, ha el nem rontom ismét.

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

Megjelenik havonta, kiadja a LÖVÉTEI KIÁLTÓ EGYESÜLET

Főszerkesztő: Tódor Lóránd, tördelés és szerkesztés: András Kinga, korrektúra: Egyed Emilia

Munkatársak: András Mónika, András Tamás, Egyed Tünde,

Fazakas Ágnes, Györgylőrincz Ernő, Lázár Béla, Lázár László, Mag Ottilia, Mihály János, Pál Erzsébet,
Péter Éva Erika, Szikszai Berta, Tódor Attila, Török Enikő

Támogatók: Lövete Község Helyi Tanácsa, Lövete Közbirtokossága, Lövetei Római Katolikus Plebánia,
Select Metleplast Kft., Nyko Kft.

A szerkesztőség elérhetősége:

Lövete Községi Könyvtár, tel.: 0784-298853, e-mail: loveteikialto@freemail.hu